

Ymwelwyr iechyd yn holi am brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod (ACE)

Canfyddiadau o astudiaeth beilot

Cafodd ymholi am ACE ei dreialu gan yr holl ymwelwyr iechyd yn Ynys Môn yn 2017/2018 gyda mamau 18 oed a throsodd. Gwahoddwyd y mamau i gwblhau holiadur ar ACE 6 wythnos neu 6 mis ar ôl iddynt roi genedigaeth.

Y broses o ymholi am ACE

90%

O blith y mamau y gofynnwyd iddynt gymryd rhan yn yr ymholiad am ACE, cytunodd 90% i wneud hynny (n=321)

Yr ymwelydd iechyd yn cyflwyno'r cysyniad o ACE i'r fam ac yn ei gwahodd i gwblhau holiadur am ACE

Y fam yn cwblhau'r holiadur ar ei phen ei hun neu gyda chymorth yr ymwelydd iechyd (yn ôl yr angen) yn ystod cysylltiad arferol

Yr ymwelydd iechyd yn myfyrio ar yr holiadur ac yn cynnig cyfle i drafod yr ymatebion (waeth faint yw nifer yr ACE)

Trafod effeithiau posibl niwed cynnar ar ganlyniadau iechyd a llesiant, rhianta a chanlyniadau i'r plentyn

Yr ymwelydd iechyd yn rhoi sicrwydd i'r fam drwy roi gwybod am yr help a'r cymorth sydd ar gael a chynnig cyfle i ailtrafod ACE ar unrhyw adeg

Pa mor gyffredin yw ACE ymysg mamau

0 ACE	47%
1 ACE	26%
2-3 ACE	16%
≥4 ACE	11%

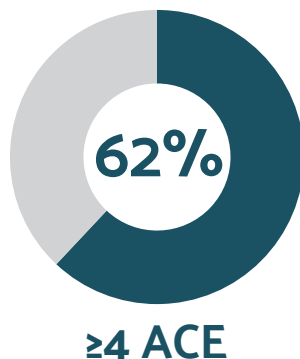
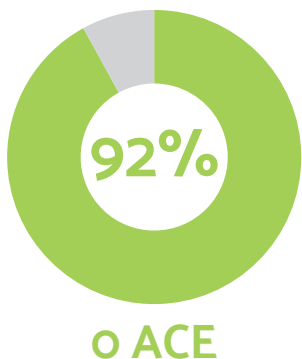
43%

Dywedodd 43% o famau sydd wedi cael ACE mai dyma'r tro cyntaf yr oeddent wedi dweud wrth wasanaeth proffesiynol am y profiadau hynnas^a

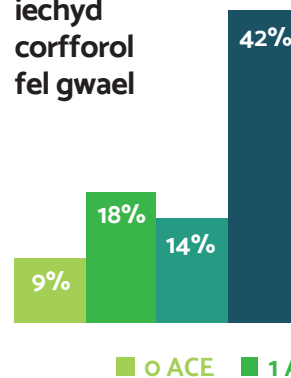

Iechyd a llesiant mamaub^b

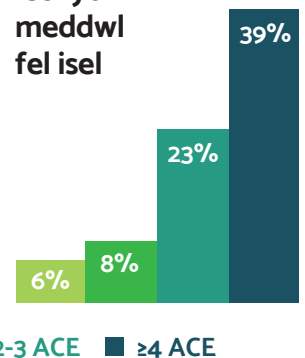
Rwy'n teimlo fy mod yn perthyn yn fy nghymuned^c

Hunanraddio iechyd corfforol fel gael

Hunanraddio iechyd meddwl fel isel

Cynlluniwyd a darparwyd y broses ymholi am ACE gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr gyda chymorth hwylusydd ymgynghorol a benodwyd gan Gyngor Sir Ynys Môn. Comisiynwyd Iechyd Cyhoeddus Cymru i werthuso'r peilot hwn yn annibynnol.

^a Datgelodd n=116 o famau eu bod wedi cael 0 leiaf un ACE; ^b Cwblhaodd y mamau gyfres o gwestiynau am iechyd a llesiant 6 mis ar ôl iddynt roi genedigaeth;

^c Canran y mamau a oedd yn cytuno/cytuno'n gryf (graddfa Likert: yr ymatebion posibl eraill oedd dim yn siŵr; anghytuno; anghytuno'n gryf).

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Beth ddywedodd y mamau?^d

Yn cytuno/cytuno'n gryf bod ymwelwyr iechyd yn ymholi am ACE yn...

Derbyniol **91%**

Pwysig **81%**

Roedd dwy o bob tair mam yn cytuno/
cytuno'n gryf bod...

Yr **help a'r cymorth** a gefais wedi **gwella** oherwydd bod yr ymwelydd iechyd yn deall fy mh Bentleyndod yn well

Beth ddywedodd yr ymwelwyr iechyd?^e

Roedd mamau'n cydnabod gwerth ymholi am ACE a wnaeth iddynt feddwl yn wahanol am sut roeddent eisiau magu eu plentyn/plant

Ni chafodd y pryderon cychwynnol am amser, capasiti, yr angen i atgyfeirio a chreu gofid gael eu gwireddu yn ystod y peilot

Byddai ymwelwyr iechyd yn croesawu dull mwy hyblyg sy'n eu galluogi i ddefnyddio eu barn broffesiynol ynghylch pryd i ymholi a chyda pha ofalwyr

Roedd ymholi am ACE yn gwella'n sylweddol yn ddealltwriaeth am deuluoedd, yn herio rhagdybiaethau ac yn creu perthnasoedd mwy agored ac ymddiriedaeth gadarn gyda mamau

“Yr hyn sy'n sefyll allan i mi yw ein bod mewn sefyllfa dda iawn fel ymwelwyr iechyd, ac yn freintiedig iawn bod y rhieni hyn yn gallu ymddiried ynom, i ni allu eu cefnogi.”

Roedd yr holiadur ACE strwythuredig yn cefnogi preifatrwydd yn y cartref ac yn ddull cyflym ac effeithlon o gasglu gwybodaeth berthnasol am deuluoedd

Effeithiau posibl ymholi'n gynnar am ACE

Chwe mis ar ôl yr enedigaeth roedd y gwahaniaethau rhwng mamau a oedd wedi cael ymholiad ACE cynnar (6 wythnos ar ôl geni) neu hwyr (6 mis ar ôl geni) yn cynnwys:

	Ymholiad 6 wythnos		Ymholiad 6 mis
Hunanraddio iechyd corfforol fel gwael	36%		50%
Cymorth emosiynol ar gael gan deulu a ffrindiau	93%		73%
Teulu yn cymryd rhan yn y gymuned	60%		36%

Fodd bynnag, yn y peilot hwn nid oedd y gwahaniaethau hyn yn y sampl yn ystadegol arwyddocaol.

Casgliadau:

- Canfu'r gwerthusiad bod cryn gefnogaeth i ymarferoldeb a derbynioldeb ymwelwyr iechyd yn holi am ACE ymysg defnyddwyr gwasanaethau ac ymarferwyr.
- Mae angen ymchwil a gwerthusiad ar raddfa fawr nawr er mwyn profi datblygiadau yn y maes ymholi am ACE mewn gwasanaethau eraill a ddarperir gan ymwelwyr iechyd. Dylai hyn gynnwys ystyried yr amseriad mwyaf priodol ar gyfer ymholi a'r canlyniadau tymor hwy i famau a phlant.

^d Cwestiynau adborth a gwblhawyd gan ddefnyddwyr gwasanaethau 6 mis ar ôl yr enedigaeth; roedd yr opsiynau ymateb ar raddfa Likert (cytuno'n gryf; cytuno; ddim yn siŵr; anghytuno; anghytuno'n gryf); ^e Canfyddiadau ansodol o grŵp ffocws adborth gan ymarferwyr yn dilyn gweithredu'r peilot (n=10 o gyfranogwyr).